

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓)

รายวิชา ๔๐๒๒๒๑ รัฐประศาสนศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะสังคมศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑.รหัสและชื่อรายวิชา ๔๐๒๒๒๑ รัฐประศาสนศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา (Public Administration in Buddhism)
๒.จำนวนหน่วยกิต ๒ หน่วยกิต (๒-๐-๔)
๓.หลักสูตรและประเภทของรายวิชา รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต หมวดวิชาเฉพาะสาขา
๔.อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ สวาท ฮาดถักดี
๕.ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ ชั้นปีที่ ๓
๖.รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗.รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘.สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
๙.วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดทางการเมือง การบริหาร และการปกครองของพระพุทธศาสนาจากพระไตรปิฎก ตำราทางพระพุทธศาสนาและจากผลงานของนักวิชาการสมัยใหม่

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้นิสิตมีความรู้พื้นฐาน เป็นการเตรียมความพร้อมด้านปัญญาในการนำความรู้ ความเข้าใจ ในด้านการปกครองและการบริหารไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนในวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ควรมีการเปลี่ยนแปลงตัวอย่างอ้างอิง ให้สอดคล้องกับแนวโน้มด้านการปกครองและการบริหารที่ได้มีความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาแนวคิดทางการเมือง การบริหาร และการปกครองของพระพุทธศาสนาจากพระไตรปิฎก ตำราทางพระพุทธศาสนาและจากผลงานของนักวิชาการสมัยใหม่

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะ
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๑. คุณธรรม จริยธรรม
๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา ความรับผิดชอบหลัก ๑) พัฒนานิสัยและประพฤติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบต่อทั้งส่วนตนและส่วนรวม ความรับผิดชอบรอง ๒) สามารถปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม และจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมพื้นฐานและความรู้สึกของผู้อื่น
๑.๒ วิธีการสอน <ul style="list-style-type: none">
- มีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในการเรียนการสอน
- การบรรยาย
- การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน
๑.๓ วิธีการประเมินผล <ul style="list-style-type: none">
- ประเมินโดยผู้สอนและเพื่อนสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน
- ประเมินจากผลงาน และความรับผิดชอบต่อในงานที่ได้รับมอบหมาย
๒. ความรู้
๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ ความรับผิดชอบหลัก ๒) รู้และเข้าใจถึงความก้าวหน้าของความรู้ตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบและข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ความรับผิดชอบรอง ๓) ตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ในสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์
๒.๒ วิธีการสอน <ul style="list-style-type: none">
- บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษา
- กิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้นิสิตสรุปประเด็นในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ชัดเจน และกระชับเวลาในการเสนอความคิดเห็น
๒.๓ วิธีการประเมินผล <ul style="list-style-type: none">
- สอบวัดผลด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎี
- การสังเกตพฤติกรรม
๓. ทักษะทางปัญญา
๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา ความรับผิดชอบหลัก

๒) สามารถศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่ซับซ้อน โดยใช้ความรู้ แนวคิดและ ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์

ความรับผิดชอบ

๑) สามารถค้นหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสนศาสตร์จาก แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

๓.๒ วิธีการสอน

- มีการศึกษาค้นคว้าในรูปรายงาน โครงการ และนำเสนอโดยสรุปประเด็นที่สำคัญ
- เรียนรู้กรณีศึกษาและร่วมกันอภิปรายกลุ่มหลังจากการนำเสนอรายงานแล้วเสร็จ

๓.๓ วิธีการประเมินผล

- ประเมินจากผลงานของผู้เรียน (การทำรายงานกลุ่ม)
- การสังเกตพฤติกรรม

๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

ความรับผิดชอบหลัก

๓) มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับพื้นฐานของตนเองและ บริบทของกลุ่ม

ความรับผิดชอบรอง

๒) สามารถปรับตัวได้ในสังคมที่มีความหลากหลาย รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง และแสดง ความเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างสร้างสรรค์

๔.๒ วิธีการสอน

- มีการมอบหมายงานให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ความรับผิดชอบ และการเป็นสมาชิกที่ดีของ กลุ่ม
- การกระตุ้นให้นิสัยรู้จักความรับผิดชอบต่อกลุ่มด้วยการให้คะแนนแบบอิงกลุ่ม

๔.๓ วิธีการประเมินผล

- ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอน และการทำงาน ร่วมกับเพื่อน

๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

ความรับผิดชอบหลัก

๑) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการค้นหาความรู้และการนำเสนอ ข้อมูลทางรัฐประศาสนศาสตร์ในรูปแบบที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม

๓) สามารถสื่อสารประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความรับผิดชอบรอง

๒) สามารถใช้เครื่องมือทางสถิติขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับประเด็นปัญหาทางการ วิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์

๕.๒ วิธีการสอน

- จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ

๕.๓ วิธีการประเมินผล

- ประเมินจากความสามารถในการนำเสนอต่อชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือคณิตศาสตร์

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑-๒	<p>แนะนำเนื้อหาวิชาและวิธีการศึกษา</p> <p>บทที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา</p> <p>๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา</p> <p>๒. ความเป็นมาของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย</p> <p>๓. ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับสังคมไทย</p> <p>๔. ความสำคัญที่ต้องศึกษาหลักคำสอนพระพุทธศาสนาในพระไตรปิฎก</p> <p>๕. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์</p> <p>๖. ทักษะเกี่ยวกับแนวคิดทางการเมืองการปกครองตามแนวพระพุทธศาสนา</p>	๔	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	อาจารย์สวาท ฮาดภักดี
๓	<p>บทที่ ๒ หลักนิติบัญญัติและตุลาการตามแนวพระพุทธศาสนา</p> <p>๑. หลักนิติบัญญัติตามแนวพระพุทธศาสนา</p> <p>๒. หลักตุลาการตามแนวพระพุทธศาสนา</p>	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	อาจารย์สวาท ฮาดภักดี
๔	<p>บทที่ ๓ การบริหารตามแนวพระพุทธศาสนา</p> <p>๑. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร</p> <p>๒. คุณธรรมสำหรับนักบริหาร</p> <p>๓. คุณลักษณะของนักบริหาร</p> <p>๔. วิธีการบริหาร</p>	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	อาจารย์สวาท ฮาดภักดี

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	๕. ธรรมะเพื่อการบริหาร			
๕	บทที่ ๔ แนวคิดการปกครองในสมัยพุทธกาล ๑. รูปแบบการปกครองสมัยพุทธกาล ๒. คุณธรรมทางพระพุทธศาสนากับหลักการปกครอง ๓. อธิปไตย ๓ กับหลักการปกครอง	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	อาจารย์สวาท ฮาดถักดี
๖	บทที่ ๕ แนวคิดการกำเนิดรัฐในพระไตรปิฎก ๑. คำสอนว่าด้วยการกำเนิดรัฐ ๒. การจัดระเบียบทางสังคมของรัฐในพระไตรปิฎก ๓. ที่มาและความสำคัญของผู้นำรัฐ	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	อาจารย์สวาท ฮาดถักดี
๗	บทที่ ๖ พระสูตรที่เกี่ยวกับการเมือง การปกครองและการบริหาร ๑. พระสูตรที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ๒. พระสูตรที่เกี่ยวกับการบริหาร	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	อาจารย์สวาท ฮาดถักดี
๘	สอบกลางภาค	๒		
๙	บทที่ ๗ หลักพุทธธรรมกับการปกครองและการบริหาร ๑. แนวคิดในการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการปกครองและการบริหาร ๒. ความสำคัญของหลักพุทธธรรมต่อการปกครองและการบริหาร	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา และมีการบูรณาการกับโครงการปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ	อาจารย์สวาท ฮาดถักดี
๑๐-๑๑	บทที่ ๘ การปกครองและการบริหารตามแนวคัมภีร์ชาดก ๑. ความเป็นมาของคัมภีร์ชาดกเกี่ยวกับการเมืองการปกครองและการบริหาร ๒. ระบบการเมืองการปกครองตามแนวคัมภีร์ชาดกใน	๔	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	อาจารย์สวาท ฮาดถักดี

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	พระพุทธศาสนา ๓. หลักการปกครองและการ บริหารตามแนวคัมภีร์ชาดกใน พระพุทธศาสนา			
๑๒-๑๓	บทที่ ๙ การเมืองการปกครองตาม แนว พระ พุ ท ศ า ส น า ข อ ง นักวิชาการสมัยใหม่ ๑. การเมืองการปกครองตาม แนวพระพุทธศาสนาของพุทธทาส ภิกขุ ๒. การเมืองการปกครองตาม แนวพระพุทธศาสนาของพระพรหม คุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ๓. การเมืองการปกครองตาม แนวพระพุทธศาสนาของพระธรรม โกศากจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตโต)	๔	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	อาจารย์สวาท ฮาดภักดี
๑๔	บทที่ ๑๐ แนวโน้มการศึกษา รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา ๑. รัฐ ศ า ส ต ร์ ต า ม แ น ว พระพุทธศาสนาในสภาพปัจจุบัน ๒. คุณธรรมและจริยธรรมทาง การเมืองในสถานการณ์ปัจจุบัน ๓. บทบาทของพระพุทธศาสนา กับการสร้างสันติภาพโลก ๔. แนวโน้มการศึกษารัฐศาสตร์ ตามแนวพระพุทธศาสนา	๒	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	อาจารย์สวาท ฮาดภักดี
๑๕	ประมวล/สรุปองค์ความรู้ประจำวิชา	๒		
๑๖	สอบปลายภาค	๒		

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	ลำดับที่ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑. คุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบหลัก ๑) พัฒนานิสัยและประพฤติตน อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความ รับผิดชอบทั้งส่วนตนและส่วนรวม ความรับผิดชอบต่อรอง	- ประเมินโดยผู้สอนและ เพื่อนสังเกตพฤติกรรม ผู้เรียน - ประเมินจากผลงาน และความรับผิดชอบต่อ งานที่ได้รับมอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๒๐%

<p>๒) สามารถปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม และจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมพื้นฐานและความรู้สึกของผู้อื่น</p>			
<p>๒. ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๒) รู้และเข้าใจถึงความก้าวหน้าของความรู้ตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบและข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๓) ตระหนักรู้ถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์</p>	<p>- สอบวัดผลด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎี</p> <p>- การสังเกตพฤติกรรม</p>	<p>- ๑๖</p> <p>- ตลอดภาคการศึกษา</p>	<p>๔๐%</p>
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p> <p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๒) สามารถศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่ซับซ้อน โดยใช้ความรู้ แนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๑) สามารถค้นหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสนศาสตร์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย</p>	<p>- ประเมินจากผลงานของผู้เรียน (การทำรายงาน)</p> <p>- การสังเกตพฤติกรรม</p>	<p>- ๑๔</p> <p>- ตลอดภาคการศึกษา</p>	<p>๑๐%</p>
<p>๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ</p> <p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๓) มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ และ แก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับพื้นฐานของตนเองและบริบทของกลุ่ม</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๒) สามารถปรับตัวได้ในสังคมที่มีความหลากหลาย รับฟังความคิดเห็นที่</p>	<p>- ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอน และการทำงานร่วมกับเพื่อน</p>	<p>ตลอดภาคการศึกษา</p>	<p>๑๐%</p>

แตกต่าง และแสดงความเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างสร้างสรรค์			
<p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๑) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการค้นหาความรู้และการนำเสนอข้อมูลทางรัฐประศาสนศาสตร์ในรูปแบบที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม</p> <p>๓) สามารถสื่อสารประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๒) สามารถใช้เครื่องมือทางสถิติขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับประเด็นปัญหาทางการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์</p>	<p>- ประเมินจากความสามารถในการนำเสนอต่อชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือคณิตศาสตร์</p>	<p>- ๑๔</p> <p>- ตลอดภาคการศึกษา</p>	<p>๒๐%</p>

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>๑.เอกสารและตำราหลัก</p> <p>คนอง ว่างฝายแก้ว. รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๑</p>
<p>๒.เอกสารและข้อมูลสำคัญ</p> <p>ไม่มี</p>
<p>๓.เอกสารและข้อมูลแนะนำ</p> <p>โกวิทย์ วงษ์สุรวัดน์. รัฐศาสตร์กับการเมือง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ๒๕๓๔.</p> <p>คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ. รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธ. กรุงเทพมหานคร: กราฟิคอาร์ต, ๒๕๒๖.</p> <p>จำนง อติวัฒน์สิทธิ์. สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.</p> <p>ปรีชา ช่างขวัญยืน. วรรณคดีการเมืองของพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร: สามัคคีสาส์น, ๒๕๔๐.</p> <p>พระราชปัญญาเมธี (สมชัย กุศลจิตโต). พระพุทธศาสนา: แนวคิดเพื่อพัฒนาสังคมและการเมือง. กรุงเทพมหานคร: นิตกรรมพิมพ์, ๒๕๔๘.</p> <p>มยุรา อูร์เคนทร์. พระพุทธศาสนากับการเมือง: กรณีศึกษาการปฏิบัติตนของนักการเมืองในปัจจุบัน.</p>

วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **คู่มือสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น แพล.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.
 ฤทธิชัย แกมनाค. ดร. **รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๙.
 เวชยันต์ กิตติโสภโณ. พระมหา. **การปกครองแบบธรรมรัฐแนวพุทธศาสนาเถรวาทกับการปกครองแบบอุดมรัฐของเพลโต: การศึกษาเปรียบเทียบ.** ปริญญาศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>๑.กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต   การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา - ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต
<p>๒.กลยุทธ์การประเมินการสอน   ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบ - การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
<p>๓.การปรับปรุงการสอน   หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน - การวิจัยในและนอกชั้นเรียน
<p>๔.การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา   ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร - มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕.การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้มีสติมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรืออุตสาหกรรมต่าง ๆ